

Kuntouttava työtoiminta 2019 – Kuntakyselyn osaraportti

Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärä kasvoi edelleen

PÄÄLÖYDÖKSET

- Vuonna 2019 kuntouttavan työtoiminnan asiakkaita oli arviolta 1,3 prosenttia² koko maan 15–65-vuotiaasta väestöstä
- Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaiden työ- tai toimintakyky on alentunut, eivätkä he sen vuoksi voi osallistua julkisiin työvoimapalveluihin tai työhön.¹
- Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaiden määrä oli kolmannes verrattuna kuntien osarahoittamaa työmarkkinatukea saavien pitkäaikaistyöttömien määrään.
- Kuntouttavaan työtoimintaan ohjattiin henkilöitä pääsääntöisesti pitkän työttömyysturvajakson vuoksi
- Kuntouttavan työtoimintaan ohjautumisen tarpeen aiheuttaa yleisimmin se, että henkilö ei työ- ja toimintakykynsä asettamien rajoitusten vuoksi kykene osallistumaan työhön tai julkisiin työvoimapalveluihin.
- Yleisimmät kuntouttavan työtoiminnan toimintatavat ovat työtoiminta työllistämisyksiköissä tai kunnan tai kolmannen sektorin työyhteisössä.
- Kuntouttavasta työtoiminnasta 60 prosenttia toteutettiin kunnan omana toimintana, kolmannes ostopalveluina ja 7 prosenttia palvelusetelitoimintana.

Kuntouttava työtoiminta on kunnallinen sosiaalipalvelu, joka on tarkoitettu pitkään jatkuneen työttömyyden perusteella työmarkkinatukea tai toimeentulotukea saavan henkilön työllistymismahdollisuuksien ja elämänhallinnan parantamiseksi.¹

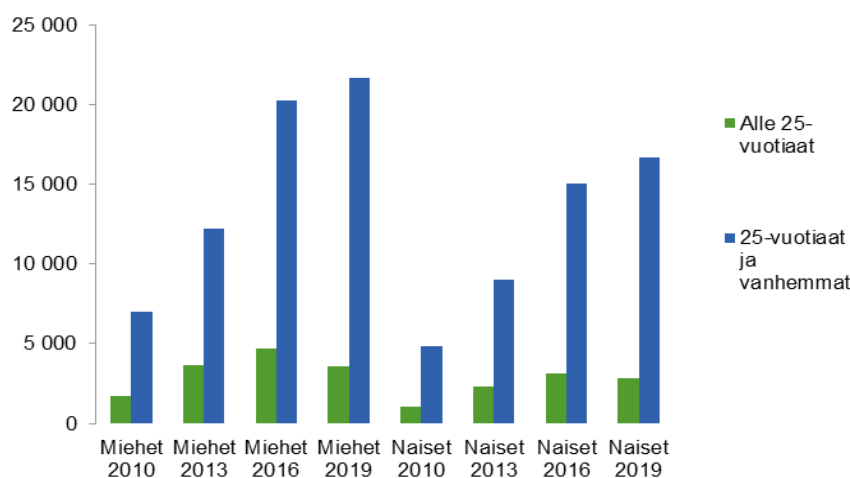
Kuntouttavaan työtoimintaan osallistui Suomessa vuonna 2019 arviolta 45 100 henkilöä². Tämä on 8 prosenttia enemmän kuin vuonna 2016, jolloin tiedonkeruu toteutettiin edellisen kerran. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuminen lisääntyi 25 -vuotta täyttäneiden ja sitä vanhempien osalta, sen sijaan nuorten osuus väheni. Naisten osuus kuntouttavan työtoiminnan asiakkaista oli noin 44 prosenttia (Kuvio 1).

Kuntouttava työtoiminta perustuu asiakkaan kanssa laadittuun aktivointisuunnitelmaan tai monialaiseen työllistymissuunnitelmaan. Aktivointisuunnitelmia tehtiin vuonna 2019 arviolta 76 100, mikä oli yli puolet enemmän kuin vuonna 2016. Vuonna 2019 kuntouttavaa työtoimintaa sisältävien aktivointisuunnitelmien määrä oli arviolta 49 000.

Kunnista 88 prosenttia kykeni vuonna 2019 tilastoimaan aktivointisuunnitelmia, ja näiden kuntien väestöpeitto oli 70 prosenttia koko maan väestöstä. Vuonna 2016 vastaavat luvut olivat 83 prosenttia kuntien määrän ja 76 prosenttia väestöpeiton osalta. Osin väestöpeiton mataluus johtuu siitä, että tietoja kerätään ikä- ja sukupuoli-jakaumilla, joihin osa kunnista ei kyennyt tuottamaan tietoja. Kunnista 81 prosenttia kykeni tilastoimaan kuntouttavaa työtoimintaa sisältävien suunnitelmien määrää, mutta näiden kuntien väestöpeitto oli enää 55 prosenttia.

Kuntien sosiaalitoimen sekä työ- ja elinkeinotoimen yhteispalvelujen monialaisia työllistymissuunnitelmia saatiin rajallisesti mukaan tilastoihin, mikä lisäsi hieman ilmoitettujen aktivointisuunnitelmien kuntakattavuutta, mutta ei käytännössä arviota aktivointisuunnitelmien kokonaismäärästä laskettuna vain kuntouttavan työtoiminnan tietoista.

Kuvio 1. Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmääräarviot² iän ja sukupuolen mukaan 2010, 2013, 2016 ja 2019

Ari Virtanen

etunimi.sukunimi@thl.fi

¹ Tekstiä korjattu 8.10.2020

² Arvioitu lukumäärätieto on suhteutettu (korotettu) vastausten lukumäärästä vastanneiden kuntien väkiluvusta lasketun väestökattavuuden mukaisesti koko maan tilannetta vastaavaksi olettaen, että vastaamatta jättäneiden kuntien tilanne on samankaltainen kuin vastanneiden.

Tilaston taustaa

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kerää kolmen vuoden välein kunnilta Tilastokeskuksen taloustilastojen ja THL:n sosiaalipalvelujen toimintatilaston tietoja täydentäviä tietoja kuntien toiminnasta varhaiskasvatuksen, vammaisten, sosiaalisen luototuksen ja kuntouttavan työtoiminnan palveluissa.

Tilasto sisältää tietoja kuntouttavaa työtoimintaa koskevan lain (189/2001) toteutumisesta, kuntouttavaa työtoimintaa sisältävien aktivointisuunnitelmien laatimisesta, kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä sekä kuntouttavan työtoiminnan asiakkaista vuodesta 2010 lähtien.

Työllistämisen taustaa

Kuntouttava työtoiminta on keskeinen osa sosiaalihuollon työllistymistä tukevia palveluja.

Kunnat tukevat pitkäaikaistyöttömiä myös kunnan osarahoittamalla työmarkkinatuella.

Kuntasektorin työllistämistuella (palkkatuki) työllistetyt henkilöt eivät ole osa sosiaalihuollon tukitoimia

Kuntasektori tuki vuonna 2019 osarahoittaman työmarkkinatuen kautta 136 000 henkilöä ja työllistämistuen kautta 17 000 henkilöä. Kaikkiaan vuonna 2019 työmarkkinatukea sai 282 000 henkilöä ja työllistämistuen kautta työllistettiin 53 000 henkilöä.

Kuntouttavan työtoiminnan laskentatapa

Kuntouttavasta työtoiminnasta kerätään tietoja erilliskyselyllä kolmen vuoden välein, joten tietojen saatavuus kyselyssä toivotuilla jaotteluilla on osin puutteellista. Kattavuus vaihtelee suuresti kysymyksittäin. Tämän vuoksi raportin tekstiosuudessa on esitetty raportin lopussa olevissa liitetaulukoissa eriteltyjen vastausten perusteella arvioidut lukumäärätiedot, jotka on suhteutettu (vastanneiden kuntien väkiluvusta lasketun) vastauskattavuuden (%) avulla koko maan tilanteen mukaiseksi. Tällöin on oletettu, että vastaamatta jättäneiden kuntien tilanne on samankaltainen kuin vastanneiden kuntien. Liitetaulukoissa esitetään kuntien vastauksina saadut alkuperäiset lukumäärätiedot sekä arvioissa tarvittavat kuntien vastauskattavuustiedot.

Kuntouttavan työtoiminnan laajuus

Aktivointisuunnitelmia (mukaan lukien monialaiset työllistymissuunnitelmat) tehtiin vuonna 2019 arviolta 76 100 (vuonna 2016 arviolta 50 000 ja 46 500 vuonna 2013), joista 12 000 (15 prosenttia) tehtiin alle 25-vuotiaille. Alle 25-vuotiaiden osuus oli vuonna 2016 arviolta 9 500 (19 prosenttia) ja 11 300 (24 prosenttia) vuonna 2013. Vuonna 2019 kuntouttavaa työtoimintaa sisältävien aktivointisuunnitelmien määrä oli arviolta 49 000, mikä oli käytännössä sama kuin vuonna 2016. Useissa kunnissa kuntouttavaa työtoimintaa sisältävien suunnitelmien määrää ei tilastoida erikseen, joten arviot ovat epävarmempia kuin aktivointisuunnitelmien kokonaismäärät. (liitetaulukko 1.)

Kuntouttavaan työtoimintaan osallistui vuonna 2019 arviolta 45 100 henkilöä, kun määrä oli 41 700 henkilöä vuonna 2016 ja 24 200 henkilöä vuonna 2013. Kelan työttömyysturvatilastojen mukaan kuntouttava työtoiminta oli työttömyysturvaetuuden korvausperusteena 42 000 henkilöllä vuonna 2019, 38 000 henkilöllä vuonna 2016 ja 22 000 henkilöllä vuonna 2013.³ Naisia kuntouttavaan työtoimintaan osallistujista oli 44 prosenttia vuonna 2019 (39 prosenttia vuonna 2016 ja 42 prosenttia vuonna 2013). (Liitetaulukko 2.)

Osan asiakaskunnan lisäyksestä selittää vuoden 2016 osalta se, että vuodesta 2015 alkaen kuntien rahoitusvastuu pitkään työttömänä olleiden työmarkkinatuesta laajeni, kun kunnat alkoivat maksaa yli 300 päivää työmarkkinatuella olleiden henkilöiden työmarkkinatuesta 50 % ja yli 1000 päivää työmarkkinatuella olleiden tuesta 70 %, rahoitusvastuun ollessa ennen 500 päivää työmarkkinatukea saaneiden osalta 50 %. Jos työtön osallistuu johonkin työllistymistä edistävään palveluun, valtio maksaa työmarkkinatuen tältä ajalta kokonaan.

Vuosien 2013 ja 2016 välillä kuntien osarahoittaman (ns. passiivisen) työmarkkinatuen asiakaskunta lisääntyi 78 000 henkilöstä 140 000 henkilöön, korvatut päivät 13 miljoonasta 22 miljoonaan ja kuntien rahoittama osuus tuesta 215 miljoonasta eurosta 425 miljoonaan euroon. Tämä lisäsi kuntien aktiivisuutta toteuttaa erilaisia työllisyttä edistäviä toimia (esimerkiksi kuntouttavaa työtoimintaa) pitkäaikaistyöttömille. Vuonna 2019 kuntien osarahoittaman työmarkkinatuen piirissä oli 136 000 henkilöä⁴. Kunnan työllisyttä edistäviin toimiin kuuluu myös palkkatuki, joihin kunta voi hakea TE-toimelta tukea, mutta se ei ole kunnan sosiaalihuollon palvelu vaan työllistämistoimi.⁵

Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuneista alle 25-vuotiaita oli vuonna 2019 arviolta 6 200 henkilöä, 7 500 vuonna 2016 ja 5 200 henkilöä vuonna 2013 (Liitetaulukko 2.). Nuor-

³ http://raportit.kela.fi/ibi_apps/WFServlet?IBIF_ex=NIT086AL

⁴ Ks. tilastollisesti muutos 2013–2019 Kelan tietokannasta:

http://raportit.kela.fi/ibi_apps/WFServlet?IBIF_ex=NIT089CL ja Liitetaulukko 2.

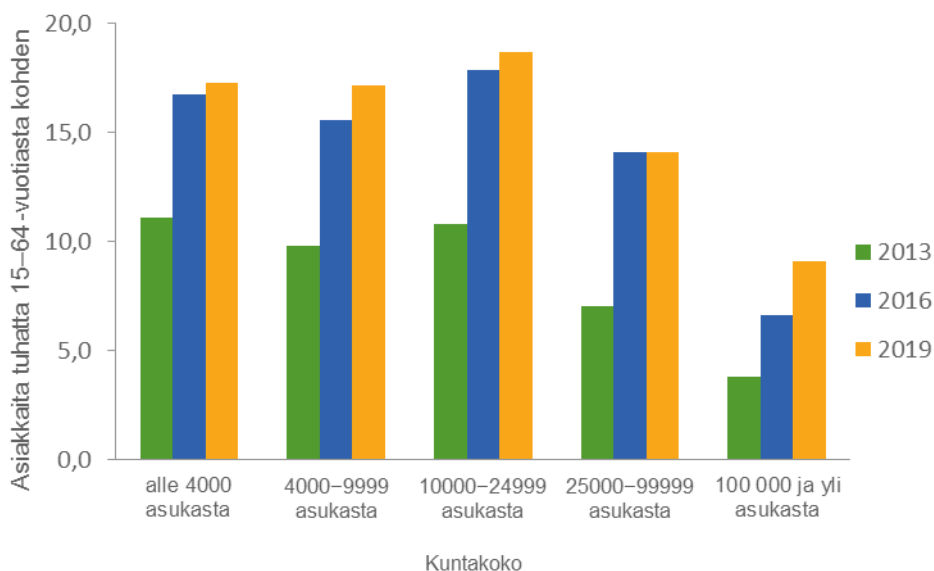
⁵ Ks. Tilastollisesti Työllistämistoimien kohteena olleet henkilöt vuonna 2019 Tilastokeskuksen kannasta.

http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_tym_tyonv_vv/statfin_tyonv_pxt_4515.px/table/tableViewLayout1/

ten osuuden vähenemiseen vuonna 2019 on saattanut vaikuttaa ammatillisen kuntoutuksen lakimuutos (7a §), jonka perusteella ammatillista kuntoutusta on voitu järjestää vuoden 2019 alusta lähtien 16–29-vuotiaalle henkilölle, jonka toimintakyky on olennaisesti heikentynyt ja jolla on kuntoutuksen tarve, mutta jolla ei ole kuntoutuksen edellyttämää varsinaista sairaus- tai vammadiagnoosia. Lakimuutoksen perusteella vuonna 2019 ammatilliseen kuntoutukseen osallistui noin 1 700 alle 25-vuotiasta.⁶

Arvion mukaan kuntouttavan työtoiminnan asiakkaita oli 13,2 tuhatta 15–64-vuotiasta asukasta kohden kun osuus vuonna 2016 oli 12,4 henkilöä. Vuonna 2019 suhteellisesti eniten asiakkaita oli 10 000-25 000 asukaan kunnissa ja kaupungeissa, arviolta 18,7 henkilöä 1000 asukasta kohden (17,8 henkilöä vuonna 2016). Maakunnista eniten tuhatta 15–64-vuotiasta kohden oli vuonna 2019 Pirkanmaalla (27,7 asiakasta), Satakunnassa (21,4 asiakasta) ja Etelä-Karjalassa (20,3 asiakasta). (Kuvio 2, Liitetaulukot 3a ja 3b).

Kuvio 2. Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärien arviot kuntakoon mukaan vuonna 2013, 2016 ja 2019 tuhatta 15–64-vuotiasta kohden

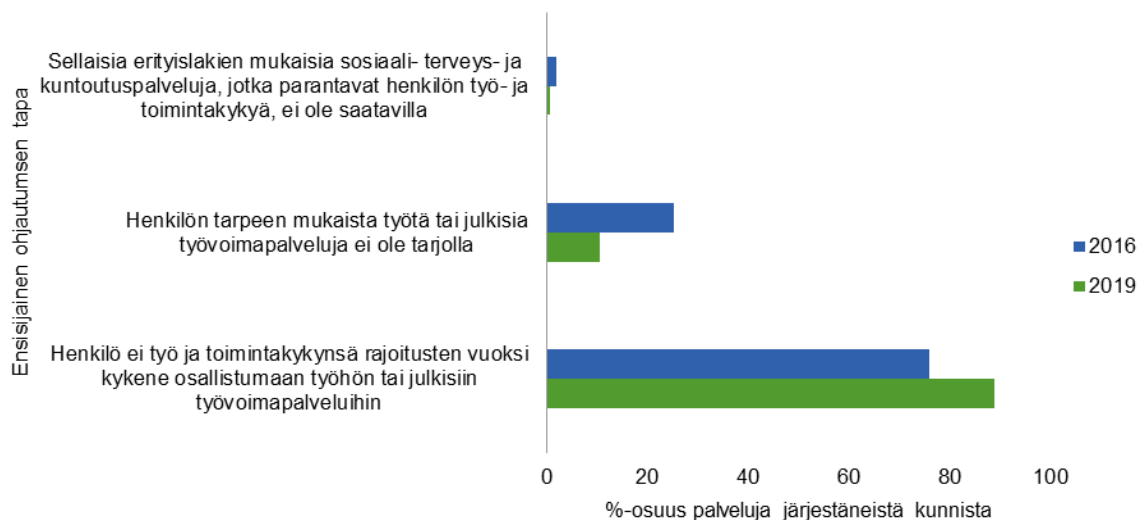

Kuntouttavaan työtoimintaan ohjautumisen tapa

Kuntouttavaan työtoimintaan ohjaututtiin yleisimmin pitkän työttömyyden aiheuttaneen työttömyysturvan keston vuoksi (98,6 %) ja vain vähäisessä määrin toimeentulotukiasiakkuuden vuoksi. (Liitetaulukko 4a.)

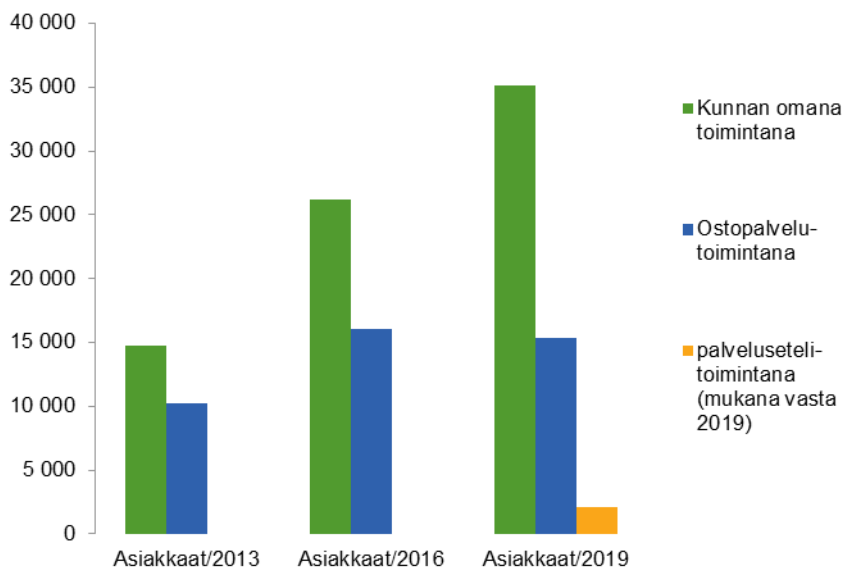
Kuntouttavan työtoiminnan palvelutarpeen aiheutti yleisimmin se, että henkilö ei työ- ja toimintakykynsä asettamien rajoitusten vuoksi kyennyt osallistumaan työhön tai julkisiin työvoimapalveluihin (88,8 %). (Liitetaulukko 4b.)

⁶ Ks. https://www.kela.fi/nuorten-kuntoutus_tietopaketti ja (lakiperusta=ammatillinen kuntoutus / Laki ja tmp=nuorten ammatilline kuntoutus) http://raportit.kela.fi/ibi_apps/WFServlet?IBIF_ex=NIT099AL

Kuvio 3. Kuntouttavaan työtoimintaan ohjautuminen ensisijaisen palvelutarpeen mukaan 2016 ja 2019

Kuntouttavan työtoiminnan järjestämisen tapa

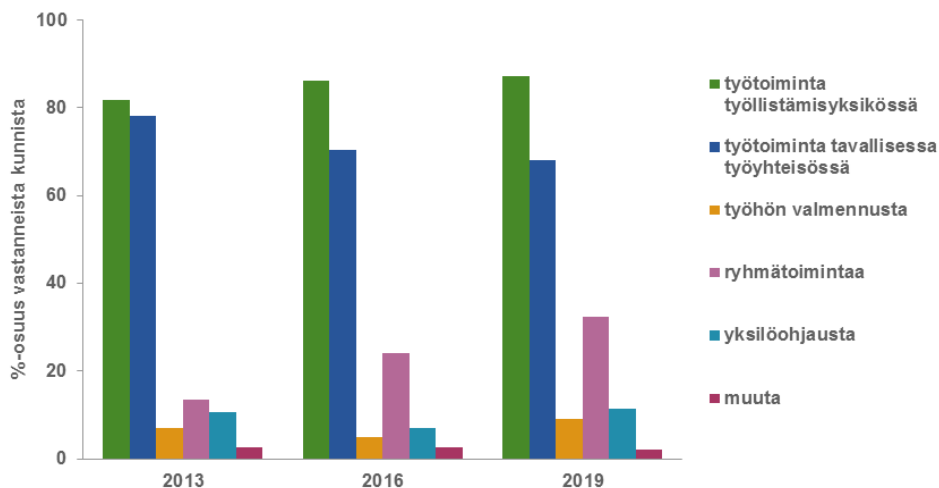
Kuntouttavaa työtoimintaa järjestetään noin kahdelle kolmannekselle asiakaskunnasta ensisijaisesti kunnan omana toimintana. Muille asiakkaille järjestetyistä palveluista 29 prosenttia toteutetaan ostopalveluina ja 4 prosenttia palvelusetelitoimintana. Toimintapäivistä 60 prosenttia toteutuu kunnan omana toimintana. (Litetaulukko 5.)

Kuvio 4. Kuntouttavan työtoiminnan järjestämistavat asiakasmäärän arvioiden mukaan 2013, 2016 ja 2019

Yleisimmät kuntouttavan työtoiminnan toimintatavat ovat työtoiminta työllistämisyksikössä tai kuntien tai kolmannen sektorin tavallisessa työyhteisössä (pl. yksityissektori) – kuitenkin siten, että ensisijaisena toimintatapana selvästi suosituin on työllistäminen työllistämisyksikössä. Viimeisen kuuden vuoden ajanjaksolla kuntouttavan työtoiminnan

järjestäminen tavallisissa työyhteisöissä on vähentynyt samalla kun erilaiset ryhmätoimintamuodot ovat lisääntyneet. (Kuvio 5, Liitetaulukko 6).

Kuvio 5. Kuntouttavan työtoiminnan toimintatavat 2013, 2016 ja 2019

Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaan työtoimintajakson pituus on tyypillisimmillään 1–3 kuukautta (lain mukaan toimintajakso on minimissään 3 kk, mutta 1–3 kk -luokka mahdollistaa myös lyhyen toimintajakson keskeyttäneiden laskemisen mukaan tilastoon). Kuitenkin kunnat käyttävät usein myös 4–6 kuukautta pitkiä toimintajaksoja (Liitetaulukko 7). Lisäksi työtoiminnan toimintajaksoja ketjutetaan siten, sillä yleisimmin kunnat antavat henkilölle vähintään kaksi kuntoutusjaksoa. (Liitetaulukko 8).

Kuntouttavan työtoiminnan toimintajakso on kunnissa usein yli puoli vuotta, koska kuntoutusjaksot ketjuttuvat. Tyypillisesti 1–3 kuukauden jaksoja käyttävät kunnat tarjoavat asiakkailleen kuntoutusjaksoja ainakin kolme kertaa. Alle kolme kuntoutusjaksoa asiakkaille tarjoavat kunnat tarjoavat usein asiakkailleen pidempiä 4–6 kuukauden kuntoutusjaksoja. Asiakaskohtaiset toimintapäivämäärät vuodessa ovat vähentyneet 66 päivästä vuonna 2013 neljänneksellä 50 päivään vuonna 2016 ja 48 päivään vuonna 2019. (Liitetaulukko 5). Tulos heijastaa vuonna 2016 voimaan astunutta lainsäädäntömuutosta, joka lyhensi viikoittaisia toimintapäivien maksimimäärää viidestä neljään.

Kunnat halusivat erikseen korostaa, että aktivointisuunnitelmat ja niihin liittyvät kuntouttavan työtoiminnan jaksot ovat työllistämisen ensi porras mutta eivät yksin riitä. Yleisen elämänhallinnan kannalta olisi tärkeää, että esimerkiksi sosiaalinen kuntoutus, (ammatillinen) kuntoutus tai velkaneuvonta yhdistettäisiin osaksi kuntouttavan työn suunnitelmaa.

Kuntien huomioita

Kuntien mukaan periaatteessa kieltäytyneitä asiakkaita ei kuntouttavassa työtoiminnassa ole. Asiasta sovitaan aina asiakkaan kanssa yhdessä, ja mikäli asiakkaan palvelutarve / kokonaistilanne ei mahdollista kuntouttavaa työtoimintaa, sitä ei suunnitelmassa sovita.

Kuntouttavasta työstä sovitaan suunnitelmaan vain, jos asiakas itse on motivoitunut lähtemään mukaan toimintaan. Kuntouttava ei ole ns. pakotettu toimenpide vaan perustuu asiakkaan omaan haluun ja palvelutarpeeseen.

Mahdolliset kieltäytyjät tavataan ennen kuntouttavaa työtoimintaa arviointitilaisissa, pitkäkestoisessa sosiaalityössä tai TE-toimistossa, joten he eivät välttämättä näy kuntouttavan työtoiminnan tilastoissa.

Kuntouttavan työtoiminnan keskeyttämiset ja poissaolot voivat olla myös luvallisia ja luvattomia. Luvattomiin poissaoloihin on jokaisella asiakkaalla omat syynsä, jotka eivät usein tule kuntien tietoon.

Kuntouttavasta työtoiminnasta kieltäytyminen ja sen keskeyttäminen

Kuntouttavasta työtoiminnasta kieltäytyneiden määrät puuttuivat useista vastauksista joten tulokset ovat tässä kysymyksessä epävarmempia kuin muissa kyselyn osissa. Useat kunnat korostivat, että kieltäytyneiden ja keskeyttäneiden lukumäärä perustuu useimmiten työtekijöiden arvioihin, koska aktivointisuunnitelman vaiheessa voidaan löytää joku muu asiakkaan palvelutarpeen mukainen toimenpide kuntouttavan sijaan. Useimmiten kyseessä on ns. ”hiljainen tieto”, joka ei ilmene asiakastietojärjestelmistä.

Kuntouttavasta työtoiminnasta kieltäytyneitä näyttää olevan melko vähän, arviolta 5 prosenttia suhteessa henkilöihin, joille on tehty kuntouttavaa työtoimintaa sisältäneitä aktivointisuunnitelmia - jos oletetaan, ettei kovin monelle henkilölle tehdä vuodessa useita suunnitelmia. Alle 25-vuotiaiden ikäluokassa kieltäytyminen oli hieman yleisempää, kuin sitä vanhemmassa ikäluokassa. (Liitetaulukot 1 ja 9.)

Kuntia pyydettiin valitsemaan järjestyksessä 1–4 yleisintä syytä kieltäytymiseen. Tarkasteltaessa järjestyksessä kahta yleisintä syytä, yleisimmin mainitut syyt liittyivät päihteiden käyttöön ja mielenterveyteen (vuonna 2019 vaihtoehdon mainitsi 49 % kunnista kuten myös vuonna 2016), motivoitumattomuuteen (43 % kunnista vuonna 2019 ja 45 % vuonna 2016), elämänhallintaan (30 % kunnista 2019 ja 28 % vuonna 2016) tai muihin terveydellisiin seikkoihin (24 % kunnista vuonna 2019 ja 17 % vuonna 2016). (Liitetaulukko 10.)

Kuntouttavan työtoiminnan keskeyttäneiden määrä kuntouttavan työtoiminnan asiakkaita oli vuonna 2019 arviolta 15 prosenttia suhteessa kaikkiin kuntouttavan työtoiminnan asiakkaisiin (19 prosenttia vuonna 2016). Alle 25-vuotiailla vastaava osuus oli 24 prosenttia (27 prosenttia vuonna 2016), kun osuus 25-vuotiailla ja näitä vanhemmilla oli 13 prosenttia (17 prosenttia vuonna 2016). (Liitetaulukot 2 ja 9.)

Kuntia pyydettiin valitsemaan 1–4 yleisintä syytä keskeyttämiseen. Tarkasteltaessa järjestyksessä kahta yleisintä syytä selvästi useimmin kunnat mainitsivat syyksi päihde- ja mielenterveydelliset syyt (54 % kunnista vuonna 2019 ja 60 % vuonna 2016) sekä vaikeudet elämänhallinnassa (35 % kunnista vuonna 2019 ja prosenttiyksikön vähemmän vuonna 2016). Pidemmän ajan trendinä oli, että yhä useimmin työtoiminnan keskeyttämisen syyksi mainittiin siirtyminen palkkatyöhön tai työkokeiluun (38 % kunnista vuonna 2019 ja 33 % kunnista vuonna 2016). (Liitetaulukko 11.)

Siirtyminen kuntouttavasta työtoiminnasta

Kunnilta kysyttiin lisäksi sitä, mihin henkilöt siirtyvät kuntouttavan työtoiminnan jakson jälkeen. Yleisyysjärjestyksessä eniten kuntouttavan työtoiminnan jakson jälkeen siirryttiin uudelle kuntouttavan työtoiminnan jaksolle. Vuonna 2019 kunnista 83 (81 prosenttia vuonna 2016) mainitsi siirtymän uudelle jaksolle yleisimmäksi vaihtoehdoksi, 5 prosenttia kunnista (10 prosenttia vuonna 2016) valitsi yleisimmäksi vaihtoehdoksi siirtymisen työttömäksi työnhakijaksi ja 4 prosenttia siirtymisen palkkatuettuun työhön.

Kun tarkasteltiin kahta yleisintä siirtymävaihtoehtoa, niin tulkinta siirtymävaihtoehdoista ei ollut yhtä selkeä, sillä uusi kuntouttavan työtoiminnan jakso mainittiin siirtymävaihtoehdoista 85 prosentissa kunnista (90 %:ssa vuonna 2016) mutta myös palkkatyön, palkkatuetun työn tai työkokeilun osuudet mainittiin yhteensä lähes 50 prosentissa (41 prosentissa vuonna 2016) kunnista. Ehkä merkittävin muutos vuoteen 2016 nähden oli toisaalta työttömäksi työnhakijaksi päätyneiden osuuden väheneminen 31 prosentista 23

prosenttiin ja eläkejärjestelyihin siirtyneiden osuuden lisääntyminen 3 prosentista 12 prosenttiin kunnista. (Liitetaulukko 12.)

Jos vaihtoehtoja kirjataan yleisyysjärjestyksessä neljä, jälkimmäisten siirtymävaihtoehtojen osuus lisääntyy edelleen, ja samalla kasvaa myös kuntien osuus, jotka mainitsevat neljän yleisimmän siirtymävaihtoehdon joukossa työkyvyn arviointiin, kuntoutukseen tai sairasetuuden piiriin siirtymisen (Liitetaulukko 12).

Käsitteet ja määritelmät

Kuntouttava työtoiminta

Kuntouttavalla työtoiminnalla tarkoitetaan kunnan järjestämää toimintaa, jonka tarkoituksena on parantaa henkilön elämänhallintaa, luoda edellytyksiä pitkään jatkuneen työttömyyden perusteella työmarkkinatukea tai toimeentulotukea saavan henkilön työllistymiselle avoimilla työmarkkinoilla sekä edistää hänen mahdollisuuksiaan osallistua koulutukseen ja työ- ja elinkeinoviranomaisen tarjoamaan julkiseen työvoimapalveluun ([Laki kuntouttavasta työtoiminnasta 189/2001](#)).

Kuntouttavaa työtoimintaa koskevaa lakia on sovellettu vuoden 2015 alusta myös henkilölle, joka on ohjattu työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta (TYP) annetussa laissa ([1369/2014](#)) tarkoitettulla tavalla monialaiseen yhteispalveluun. Työttömällä on monialaisen yhteispalvelun tarve, jos hänen työllistymisensä edistäminen edellyttää työ- ja elinkeinotoimiston, kunnan ja Kansaneläkelaitoksen järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen yhteensovittamista. Laki tuli täysimääräisenä voimaan 1.1.2016. Sen myötä toiminta laajeni valtakunnalliseksi ja asiakaskriteerit kirjattiin lakiin.

Hallitus on antanut helmikuussa 2020 esityksen ([HE 13/2020 vp](#)) kuntouttavan työtoiminnan muuttamisesta, jonka tarkoitus on tarkentaa kuntouttavan työtoiminnan määrittelyä, sen järjestämistä ja tuottamista sekä korostaa kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvan henkilön tukea ja ohjausta. Samalla aktivointisuunnitelmaa ja monialaista työllistämissuunnitelmaa pyritään täsmentämään työtoiminnan tavoitteen määrittelyllä.

Aktivointisuunnitelmalla tarkoitetaan pitkään työttömänä olleelle henkilölle työllistymisedellytysten ja elämänhallinnan parantamiseksi laadittavaa suunnitelmaa, jonka työ- ja elinkeinotoimisto ja kunta laativat yhdessä henkilön kanssa.

Aktivointisuunnitelman laatimista ja kuntouttavan työtoiminnan järjestämistä koskevaa lakia sovelletaan

- työttömälle alle 25-vuotiaalle työmarkkinatukeen oikeutetulle tai toimeentulotukea saavalle, jolle on laadittu työllistymissuunnitelma ja joka on saanut työmarkkinatukea vähintään 180 päivältä viimeisen 12 kalenterikuukauden aikana tai työttömyyspäivärahaa työttömyysturvalain mukaisen työttömyyspäiväraha-kauden ajan, tai jolle on tehty julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain mukainen työnhakijan haastattelu ja jonka pääasiallinen toimeentulo on viimeisen neljän kuukauden aikana perustunut työttömyyden johdosta maksettuun toimeentulotukeen
- työttömälle 25 vuotta täyttäneelle työmarkkinatukeen oikeutetulle tai toimeentulotukea saavalle, jolle on aiemmin laadittu työllistymissuunnitelma ja joka on työttömyyden perusteella saanut työmarkkinatukea vähintään 500 päivältä tai joka on työttömyysturvalain mukaisen työttömyyspäiväraha-kauden jälkeen saanut työttömyyden perusteella työmarkkinatukea vähintään 180 päivältä tai jonka pääasiallinen toimeentulo on viimeisen 12 kuukauden aikana perustunut työttömyyden johdosta maksettuun toimeentulotukeen.

Henkilöllä, joka täyttää edellä mainitut edellytykset, on velvollisuus osallistua aktivointisuunnitelman laatimiseen yhdessä työ- ja elinkeinotoimiston ja kunnan kanssa. Aktivointisuunnitelmaa laadittaessa on ensiksi selvitettävä mahdollisuus tarjota asiakkaalle työtä tai julkisia työvoimapalveluja. Suunnitelma voi näiden toimenpiteiden ohella sisältää

myös työllistymismahdollisuuksia parantavia sosiaali-, terveys-, kuntoutus- ja koulutuspalveluja.

Aktivointisuunnitelmaan tulee sisältyä kuntouttava työtoiminta, sekä henkilön tarpeen mukaisia sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalveluja, jos työ- ja elinkeinotoimisto, kunta ja henkilö yhdessä arvioivat, ettei henkilölle voida viimeistään kolmen kuukauden kuluessa tarjota työtä tai julkisia työvoimapalveluja.

Työttömälle työnhakijalle, joka on oikeutettu työmarkkinatukeen, työttömyyspäivärahaan tai jonka toimeentulo pääasiallisesti perustuu toimeentulotukeen, voidaan hänen pyynnöstään järjestää kuntouttavaa työtoimintaa ennen laissa säädettyjä määräaikoja. Edellytyksenä on, että kunta ja työ- ja elinkeinotoimisto (TE-toimisto), varattuaan asiakkaalle tilaisuuden tulla kuulluksi, arvioivat kuntouttavan työtoiminnan parhaiten tukevan asiakkaan elämänhallintaa ja työllistymisedellytyksiä. Ennen kuntouttavan työtoiminnan järjestämistä on laadittava aktivointisuunnitelma.

Monialainen työllistymissuunnitelma on ollut mahdollista laatia vuodesta 2015 lähtien aktivointisuunnitelman sijaan kuntouttavan työtoiminnan piiriin kuuluneille henkilölle, jotka on ohjattu työllistymistä edistävään monialaiseen yhteispalveluun (TYP).

Kuntouttavan työtoiminnan järjestää kunta. Kunta voi järjestää kuntouttavan työtoiminnan itse, tekemällä kirjallisen sopimuksen sen järjestämisestä toisen kunnan tai kuntayhtymän taikka rekisteröidyn yhdistyksen, rekisteröidyn säätiön, valtion viraston tai rekisteröidyn uskonnollisen yhdyskunnan kanssa. Kunnan tulee antaa tieto työvoimatoimistolle kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä tekemästään sopimuksesta. Kuntouttavaa työtoimintaa ei saa hankkia yritykseltä.

Kuntouttava työtoiminta on sovitettava henkilön työ- ja toimintakyvyn sekä osaamisen mukaan niin, että se on työmarkkinoille pääsyn kannalta mielekästä ja riittävän vaativaa. Kuntouttava työtoiminta ei saa vakavasti loukata henkilön uskonnollista tai muuta eettistä vakaumusta.

Kuntouttavaa työtoimintaa järjestetään 3–24 kuukauden mittaiseksi jaksoksi kerrallaan. Jakson aikana henkilön tulee osallistua kuntouttavaan työtoimintaan vuodesta 2016 lähtien vähintään yhden ja enintään neljän (ennen viiden) päivän aikana kalenteriviikossa. Yhden päivän aikana kuntouttavan työtoiminnan tulee kestää vähintään 4 tuntia.

Työmarkkinatukea saavan asiakkaan toimeentulo turvataan työmarkkinatuella kuntouttavan työtoiminnan ajalta. Kuntouttavassa työtoiminnassa on myös henkilöitä, jotka saavat toimeentulotukea pääasiallisena tulonaan työttömyyden aiheuttaman tulottomuuden vuoksi. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistumisesta maksetaan myös kulkukorvausta, tai sen sijasta toimintarahaa, sekä matkakorvauksia.

Kunnan osarahoittama työmarkkinatuki. Kunnat rahoittavat osan työttömyysajalta maksetusta työmarkkinatuesta. Vuosina 2006–2014 kunnat rahoittivat 50 % työttömyysajan työmarkkinatuesta, jos tuen saajan työttömyysajan tukipäivien kertymä oli vähintään 500 päivää. Vuoden 2015 alussa kuntien rahoitusvastuu laajeni vähintään 300 päivää työttömyysajan tukea saaneisiin, jolloin 300–999 päivää tukea saaneiden osalta kunnan rahoittama osuus on 50 %. Vähintään 1 000 päivää tukea saaneiden työttömyysajan työmarkkinatuesta kunnat ovat rahoittaneet vuodesta 2015 alkaen 70 %. Sen sijaan jos työtön osallistuu johonkin työllistymistä edistävään palveluun, valtio maksaa työmarkkinatuen tältä ajalta kokonaan

Taulukoissa käytetyt symbolit

(-) Ei tapauksia

www.thl.fi/tilastot-ja-data/tilastot-aiheittain/sosiaalipalvelut/tilastokysely-kuntiin/kuntouttava-tyotoiminta

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1.

Aktivointisuunnitelmien lukumäärät vuosina 2010, 2013, 2016 ja 2019

Liitetaulukko 2.

Kuntouttavaan työtoimintaan vuosina 2010, 2013, 2016 ja 2019 osallistuneiden määrä

Liitetaulukko 3a.

Kuntouttavaan työtoimintaan vuosina 2016 ja 2019 osallistuneet alueittain

Liitetaulukko 3b.

Kuntouttavaan työtoimintaan vuosina 2016 ja 2019 osallistuneet alueittain

Liitetaulukko 4a.

Kuntouttavaan työtoimintaan ohjautuminen kunnissa 2013, 2016 ja 2019

Liitetaulukko 4b.

Kuntouttavaan työtoimintaan ohjautuminen palvelutarpeen mukaan 2016

Liitetaulukko 5.

Kuntouttavan työtoiminnan järjestäminen 2013, 2016 ja 2019

Liitetaulukko 6.

Kuntouttavan työtoiminnan yleisimmät toimintatavat kunnissa 2013, 2016 ja 2019

Liitetaulukko 7.

Kuntouttavan työtoiminnan jakson tyypillinen pituus 2013, 2016 ja 2019

Liitetaulukko 8.

Kuntouttavan työtoiminnan jaksojen määrät asiakasta kohden 2013, 2016 ja 2019

Liitetaulukko 9.

Kuntouttavasta työtoiminnasta kieltäytyneiden tai keskeyttäneiden lukumäärät 2013, 2016 ja 2019

Liitetaulukko 10.

Kuntouttavasta työtoiminnasta kieltäytymisen kaksi yleisintä syytä vuosina 2013, 2016 ja 2019

Liitetaulukko 11.

Kuntouttavan työtoiminnan keskeyttämisen syyt vuosina 2013, 2016 ja 2019

Liitetaulukko 12.

Kuntouttavan työtoiminnan jakson jälkeen jälkeinen siirtymä 2013, 2016 ja 2019

Laatuseloste

Kuntouttava työtoiminta – Kuntakyselyn osaraportti

Tilastotietojen relevanssi

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kerää kolmen vuoden välein kunnilta Tilastokeskuksen kuntien talustilastojen ja THL:n sosiaalipalvelujen toimintatilaston tietoja täydentäviä tietoja kuntien toiminnasta varhaiskasvatuksen, vammaisten, sosiaalisen luotoituksen ja kuntouttavan työtoiminnan palveluissa. Kyselyssä on kysymyksiä palveluista sekä asioista, joista tarvitaan säännöllistä tietoa, mutta joita ei ole vielä liitetty osaksi vuosittaista tilastotiedonkeruuta.

Tilastoa kuntouttavasta työtoiminnasta on kerätty vuodesta 2010 alkaen. Tilasto sisältää tietoja kuntouttavaa työtoimintaa koskevan lain (189/2001) toteutumisesta, kuntouttavaa työtoimintaa sisältävien aktivointisuunnitelmien laatimisesta, kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä sekä kuntouttavan työtoiminnan asiakkaista

Tietojenkeruu perustuu Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annettuun lakiin (668/2008), jonka mukaan THL:n lakisääteinen tehtävä on mm. tutkia ja seurata väestö hyvinvointia ja terveyttä sekä tutkia, seurata, arvioida ja kehittää sekä ohjata sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa (2 §).

Menetelmäkuvaus

Kysely toteutettiin sähköisenä kyselynä. Kunnille lähetettiin sähköpostitse linkit eri palveluita koskevien osioiden sähköisille kyselylomakkeille. Tiedot pyydettiin toimittamaan kunnittain, vaikka koko sosiaali- ja terveystoimi olisi annettu toisen kunnan tai kuntayhtymän hoidettavaksi. Kuntiin, jotka eivät olleet vastanneet kaikkiin osioihin määräaikaan mennessä, lähetettiin kysely uudestaan sähköpostitse.

Vuoden 2019 kyselyssä ensimmäinen määräaika oli 14.2.2020, jota koronatilanteen vuoksi siirrettiin 15.5.2020 eteenpäin. Lisäksi tietoja karhuttiin sähköpostimuistutuksien jälkeen tarkennetuilla sähköpostiviesteillä ja puhelimitse. Lopulliset tilastot perustuvat THL:ään 5.6.2020 mennessä saatuihin vastauksiin.

Koska tietoa kerätään kolmen vuoden välein, tietojen saatavuus kyselyssä toivotuilla jaotteluilla on osin puutteellista. Kattavuus vaihtelee huomattavasti kysymyksittäin. Tämän vuoksi raportin tekstiosuudessa on esitetty raportin lopussa olevissa liitetaulukoissa eriteltyjen vastausten perusteella arvioidut lukumäärätiedot, jotka on suhteutettu (vastanneiden kuntien väkiluvusta lasketun) vastauskattavuuden (%) avulla koko maan tilanteen mukaiseksi. Tällöin on oletettu, että vastaamatta jättäneiden kuntien tilanne on samankaltainen kuin vastanneiden kuntien. Liitetaulukoissa esitetään kuntien vastauksina saadut alkuperäiset lukumäärätiedot sekä arvioissa tarvittavat kuntien vastauskattavuustiedot.

Tietojen tarkkuus ja luotettavuus

Kyselyn tulokset ovat suuntaa antavia, koska kyselyssä kysytään tietoja palveluista, joista THL ei kerää tietoa vuosittain ja eikä henkilöperusteisesti. Kysytyjä tietoja ei näin välttämättä saada poimittua kuntien käyttämistä tietojärjestelmistä, minkä vuoksi osa kunnista on vastannut arvion perusteella. Lisäksi on huomioitava, että osa kysymyksistä on tilasto- osa surveytietoa, ja että kyselyn kohteena olevat palvelut kehittyvät jatkuvasti lakimuutosten vuoksi, mikä voi vaikuttaa siihen, että kysymyksiä on tulkittu eri tavoin.

Kuntouttavaa työtoimintaa koskevan vuoden 2019 kuntakyselyn osioon vastasi 301 kuntaa (292 kuntaa vuonna 2016 ja 290 kuntaa vuonna 2013). Kaikkiaan kunnista kyselyyn vastasi 96,8 prosenttia (93,3 prosenttia vuonna 2016 ja 90,6 prosenttia vuonna 2013). Vastanneissa kunnissa asui 98,8 prosenttia maan väestöstä (97,9 prosenttia vuonna 2016 ja 96,6 prosenttia vuonna 2013).

Taulukko 1. Katoanalyysi koskien vuoden 2013, 2016 ja 2019 kyselyjä

Alueet	Kuntien vastausosuus	Kuntien vastauskato	Kuntien lukumäärä yhteensä	Vastanneiden kuntien väestöpeitto	Kuntien vastausosuus	Kuntien vastauskato	Kuntien lukumäärä yhteensä	Vastanneiden kuntien väestöpeitto	Kuntien vastausosuus	Kuntien vastauskato	Kuntien lukumäärä yhteensä	Vastanneiden kuntien väestöpeitto
	2019				2016				2013			
	%	%	N	%	%	%	N	%	%	%	N	%
Kunnan koko												
alle 4 000 asukasta	95,7	4,3	117	96,8	90,3	9,7	113	92,2	89,7	10,3	116	93
4 000-9 999 asukasta	97,9	2,1	96	97,9	93,1	6,9	102	94,3	87,1	12,9	101	85,9
10 000-24 999 asukasta	94,8	5,2	58	95,3	94,6	5,4	56	93,9	93,4	6,6	57	95,2
25 000-99 999 asukasta	100	0	31	100	100	0	33	100	97	3	32	98,1
100 000 ja yli asukasta	100	0	9	100	100	0	9	100	100	0	9	100
Kuntaryhmä												
Kaupunkimainen	98,3	1,7	58	99,7	96,6	3,4	58	99,1	96,5	3,5	57	99,5
Maaseutumainen	96,9	3,1	65	96,1	96,8	3,2	63	96,5	90,8	9,2	65	91,1
Taajaan asuttu	96,3	3,7	188	97,0	91,1	8,9	192	93,5	88,9	11,1	198	89,1
Aluehallintovirasto												
Etelä-Suomi	98,4	1,6	62	99,8	90,3	9,7	62	97,2	89,1	10,9	64	96,8
Lounais-Suomi	90,9	9,1	44	93,6	100	0	45	100	87,5	12,5	48	93,3
Itä-Suomi	100,0	0,0	45	100,0	93,5	6,5	46	97,9	95,7	4,3	47	99,3
Länsi- ja Sisä-Suomi	100,0	0,0	85	100,0	97,6	2,4	85	99,1	93	7	86	97,5
Pohjois-Suomi	100,0	0,0	38	100,0	97,4	2,6	38	99,4	94,7	5,3	38	97,9
Lappi	100,0	0,0	21	100,0	95,2	4,8	21	98,2	95,2	4,8	21	95,3
Ahvenanmaa	68,8	31,3	16	43,8	50	50	16	32,3	62,5	37,5	16	46
Yhteensä	96,8	3,2	311	98,8	93,3	6,7	313	97,9	90,6	9,4	320	96,6

Kaikki kunnat eivät vastanneet kaikkiin kysymyksiin eli kattavuus vaihtelee kysymyksittäin. Kuntouttavaa työtoimintaa sisältävien aktivointisuunnitelmien määrää ei tilastoida useissa kunnissa erikseen. Samoin kuntouttavan työtoiminnan asiakkaita ei välttämättä tilastoida iän tai sukupuolen perusteella. Näin tiedot eivät ole suoraan tietojärjestelmistä raportoitavissa ja vaativat paljon manuaalista työtä. Tämä on johtanut eri kunnissa erilaisiin ratkaisuihin, kun tietojen lisäprosessointi on osoittautunut liian työlääksi. Jos ikä- tai sukupuolijaottelua (aktivointisuunnitelmien tai asiakkaiden osalta) ei ole raportoitavissa, osa kunnista jättää tämän tiedon kokonaan kirjaamatta (vaikka heillä saattaisi olla tieto kokonaisuudesta), ja osa kunnista kohdentaa sen johonkin tarjolla olevista luokista (yleisimmin yli 25-vuotiaat yhteensä). Lisäongelman tuottaa erityisesti aktivointisuunnitelmien osalta se, että henkilöt ovat voineet ohjautua kuntouttavaan työtoimintaan myös työ- ja elinkeinotoimiston (TE-toimiston), Kelan ja kunnan yhteistyönä laaditun monialaisen työllistymissuunnitelman kautta, jolloin tiedot saattavat olla kirjattuna TE-toimiston, vaan ei kunnan asiakastietojärjestelmään. Lisäksi toisilla kunnilla nämä tiedot ovat saatavilla ja näin raportoitavissa, toisten kuntien osalta tämä ei onnistu.

Koska kunnat itse päättävät, miten raportoivat tiedot (täsmällisesti kohdennettu tieto, ei tietoa, summatieto kohdennettuna johonkin alaluokkaan, tieto lisätiedoissa), tämä ratkaisu on THL:n osalta hyväksytty sellaisenaan. Poikkeuksena vuoden 2016 tiedonkeruuseen vuoden 2019 raportissa on kuitenkin huomioitu se, miten kunnat ovat lomakkeen lisätieto-osassa täydentäneet tai selittäneet omia raportointivalintojaan liitetaulukkojen 1 ja 2 osalta. Tämä selittää mainituissa taulukoissa *-merkillä eroteltuja yhteensä -rivejä, joihin on laskettu mukaan kuntien lisätietona ilmoittamat monialaisen työllistämissuunnitelmien määrät sekä ne asiakasmäärien summatiedot, joita ei ole voitu kohdentaa joko ikä- tai -sukupuolijaon perusteella kysytyihin luokkiin.

Kaikkiaan suoraan kysymyksiin kohdentamattomien tietojen osuus (joiden yhteissummasta kunnat olivat tietoisia ilmoittaessaan ne lisätietoina) aiheutti kahdeksan prosentin lisäyksen suhteessa suoraan kirjattuihin tietoihin kuntouttavaa työtoimintaa sisältävien asiakassuunnitelmien osalta ja neljän prosentin (yhden prosentin vuonna 2016) lisäyksen suhteessa kuntouttavan työtoiminnan asiakkaiden määrään. Erityisesti kuntouttavaa työtoimintaa sisältävien asiakassuunnitelmien osalta ero liittyi kuntien saatavissa oleviin tietoihin TE-toimistojen monialaisista työllistymissuunnitelmista.

Vuoden 2019 liitetaulukkojen 1-2 tiedoissa kysymyskohtaisen tiedon peitto on laskettu sen mukaan, onko kunta vastannut johonkin kysymyksessä esitettyyn vaihtoehtoon, tai onko kunnalta saatu lisätietoa, mikä mahdollistaa kuntien tietojen oikean kohdentamisen uuden yhteensä(*) – tiedon muodostamaan luokkaan. Aiemmin kattavuusprosenttia laskettaessa suljettiin pois ne kunnat, jotka esimerkiksi kertovat lomakkeen lisätieto-osassa suunnitelmien / asiakkaiden kokonaismäärän, mutta eivät kyenneet kohdentamaan mihinkään kysymyksen suoraan vaihtoehtoon. Muiden Liitetaulukkojen kattavuustiedoissa seurattiin jo vakiintunutta jälkimmäistä käytäntöä.

Eräät kunnat korostivat, että aktivointisuunnitelmia koskevat luvut on saatu TE-toimiston URA-järjestelmästä, jossa näkyvät vain TE-toimistossa tehdyt aktivointisuunnitelmat, mutta niistä ei ole luettavissa erikseen kuntouttavaa työtoimintaa sisältävien aktivointisuunnitelmien määrää. Myöskään työvoiman palvelukeskuksen TYPPI-järjestelmästä ei saada välttämättä ajettua aina aktivointisuunnitelmien määrää. Yleisesti aktivointisuunnitelmien määrään on laskettu vain ne TE-toimistossa laaditut suunnitelmat, joissa sosiaalityöntekijä on ollut mukana. Eräät kunnat korostivat olemassa olevien vanhentuneiden ja lisäosin laajennettujen asiakastietojärjestelmien uudistamisen tarvetta, sekä samalla yhteistyötä ja yhteensopivuuden tarvetta kuntien omien asiakas-

tietojärjestelmien ja TYPPI-tietojärjestelmän välillä. Lisäksi esiintyi tapauksia, jolloin kuntayhtymät, joiden tehtäväksi kunnat olivat osoittaneet kuntouttavan työtoiminnan toteuttamisen, ilmoittivat, että tietoja ei saa luotettavasti eriteltyä kuntakohtaisesti – toisilta kuntayhtymiltä tämä tieto taas saatiin tarkasti.

Jonkin verran toivottiin myös kysymysten täsmentämistä. Esimerkiksi kysymyksessä aktivointisuunnitelmien määrästä ei selvinnyt tarkkaan olisiko samalle henkilölle vuoden aikana tehty aktivointisuunnitelmat pitänyt kirjata erikseen omiksi suunnitelmikseen (yleensä näin ei tehty). Myös kysymykset, jotka koskevat kuntouttavaan työtoimintaan ohjautumisen tapaa koettiin monitulkinnallisiksi ja korostettiin, ettei asiasta ole tilastotietoa vaan tiedot perustuvat asiantuntijamielipiteisiin (Liitetaulukot 4a-b).

Tilastoinnin puutetta korostettiin myös toteutuneiden toimintapäivien sekä niiden järjestämistapojen osalta. Eräiden kuntien mukaan ongelmalliseksi koettiin, mihin luokkaan kuntouttavan toiminnan toteuttamisessa (kunnan oma toiminta / ostopalvelutoiminta) luokitellaan yleishyödylliset järjestöt, jotka saavat suoraan kunnan avustusta ilman erillistä ostopalvelusopimusta (yleensä kirjattu ostopalvelusopimusten piiriin). Jos kunnan omaa toimintaa ja ostopalvelutoimintaa ei kyetty tilastoimaan erikseen, useimmat jälkimmäisen ongelman kohdanneet kunnat ratkaisivat ongelman kirjaamalla kaikki tiedot osaksi kunnan omaa toimintaa. Vastauksissa myös korostettiin, että sama henkilö on vuoden aikana voinut osallistua sekä kunnan omaan että ostopalveluna toteutettuun työtoimintaan, joten ilmoitetut asiakasmäärät eivät välttämättä täsmää toisiinsa. (Liitetaulukot 2 ja 5). Uusimman ongelman tilastointiin tuovat lakisääteisten sosiaali- ja terveyspalvelujen yksityistämisyjärjestelyt, jolloin kuntouttavaa työtoimintaa ei välttämättä enää voida järjestää sote-palveluissa

Heikoimmat vastausprosentit olivat kuntouttavasta työtoiminnasta kieltäytyvien ja keskeyttäneiden määriä koskevien kysymyksien kohdalla (Liitetaulukko 9). Eräät kunnat ilmoittivat, että kysymys kieltäytymistä ei sovi heidän toimintatapaansa, sillä kykenemättömyys tai haluttomuus osallistua kuntouttavaan työtoimintaan tulee esille jo aiemmin prosessin aikana, eikä kenellekään väkisin tehdä päätöstä, josta hänen tulee kieltäytyä jo suunnitelmanteossa. Lisäksi asiakkaat tulevat heidän oman suostumuksensa sisältävällä läheteellä kuntouttavaan työtoimintaan, joten kuntouttavan työtoiminnan ohjaajat eivät tiedä ennen tätä tapahtuneista asiakkaiden kieltäytymisistä.

Eryteisesti kunnat joissa työtoiminnan eri jaksovaihtoehdot ovat yhtä yleisiä, korostettiin kyselyssä esitetyn priorisoinnin vaikeuksia (Liitetaulukot 7-8). Myös kysymyksissä jotka koskivat syitä työtoiminnasta kieltäytymiseen (Liitetaulukko 10), syitä työtoiminnan keskeyttämiseen (Liitetaulukko 11) ja kuntouttavan työtoiminnan jakson jälkeistä siirtymistä muuhun toimintaan (Liitetaulukko 12) kunnilla esiintyi priorisointivaikeuksia. Tämän vuoksi tässä tutkimuksessa pyritäänkin raportoimaan tuloksia siten, että mukaan otetaan aina yhdenvertaisena kaksi tai jopa neljä yleisintä vaihtoehtoa.

Lisäksi korostettiin, että tilastoinnissa kirjaamiskäytännöt poikkeavat jonkin verran työtekijöittäin, ja että palvelujen tuottajatahojen (nuorisopalvelut, työllistämispalvelut, palvelusetelitoiminta) näkemykset vaikuttavat myös erityisesti kuntouttavan työtoiminnasta kieltäytymisen tai keskeyttämisen tulkintoihin.

Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

THL toteuttaa kuntien sosiaalipalveluja kartoittavan tilastokyselyn kolmen vuoden välein. Tilastokyselyn kysymykset koskevat vammaisten palveluita, sosiaalista luototusta, kuntouttavaa työtoimintaa ja varhaiskasvatusta. Tiedot julkaistaan kyselyvuotta seuraavan vuoden elo-syyskuussa.

Tilastojen yhtenäisyys ja vertailukelpoisuus

Kuntouttavaa työtoimintaa koskeva kysely toteutettiin ensi kerran vuonna 2010.

Vuonna 2013 kyselyä laajennettiin huomattavasti, jotta kyselyn perusteella olisi mahdollista paremmin arvioida kuntouttavaa työtoimintaa. Uusina kysymyksinä kyselyyn pyydettiin arvioita kuntouttavaan työtoimintaan ohjautumisen tavoista, kuntouttavan työtoiminnan järjestämistavoista (ostopalvelut vs. oma toiminta), kuntouttavan työtoiminnan toimintatavoista (esimerkiksi työtoiminta työllistämisyksiköissä jne.), kuntouttavan työtoiminnan jaksoista ja niiden toistuvuudesta sekä siitä, mihin asiakkaat siirtyvät kuntouttavan työtoiminnan jakson jälkeen. (ks. kyselylomake).

TE-palvelujen TYPPI-asiakastietojärjestelmässä ei enää vuoden 2014 jälkeen ole tehty kuntouttavaan työtoimintaan liittyviä aktivointisuunnitelmia vaan monialaisia työllistymissuunnitelmia, joten kunnat ovat tulkinneet aktivointisuunnitelmien määriä monialaisten työllistymissuunnitelmien osalta eri tavoin. Osa kunnista on laskenut ne mukaan (jos on saanut tämän tiedon TE-toimistojen tietojärjestelmästä), osa on pitäytynyt kirjaimellisesti kuntouttavaan työtoimintaan kunnassa tehtyihin aktivointisuunnitelmiin.

Vuoden 2016 alusta astui lopullisesti voimaan kaksi muutosta kuntouttavaa työtoimintaa koskevassa lainsäädännössä, jotka (1) vaikuttivat vuoden 2016 tukijaksojen pituuteen vähentämällä viikoittaisen kuntouttavan työtoiminnan maksimikeston viidestä päivästä neljään päivään ja (2) muuttivat työllistämistä edistävän monialaisen palvelun kautta kuntouttavaan työtoimintaan ohjautuneiden aktivointisuunnitelmat nimeltään monialaiksi työllistymissuunnitelmiksi. Jälkimmäisten asiakirjat ovat TE-tietojärjestelmissä, mikä on tuottanut osalle kunnista vaikeuksia päästä käsiksi näihin tietoihin, ja niinpä kirjausten kattavuus on kuntien omien lisäkommenttien perusteella rajallista ja osa aktivointisuunnitelmista on saattanut jäädä kokonaan tilastojen ulkopuolelle.

Vuonna 2016 lomakkeeseen liitettiin myös työtoimintaan ohjautumista koskeva selvittävä kysymys ”kuntouttavaan työtoimintaan ohjautumisen palveluperusteesta”.

Vuonna 2019 kysymyksiin liitettiin kuntouttavan työtoiminnan järjestämistapaa koskeva uusi vaihtoehto, ”palvelusetelitoiminta”. Samana vuonna myös kuntouttavan työtoiminnan keskeyttämisen vaihtoehtoihin liitettiin ”työtoiminnan järjestäjän sopimusrikettä” koskeva vaihtoehto.

Tietojen saatavuus ja selkeys

Keskeiset tulokset kootaan tilastoraporttiin, joka julkaistaan [THL:n verkkosivulla](#).

Vuoden 2019 raportin erityiskysymykset

Vuonna 2019 kuntouttavaa työtoimintaa sisältävien asiakassuunnitelmien raportoitu määrä jäi noin 8 prosenttia alhaisemmaksi kuin kuntien lisätiedoissa ilmoittamat täydennysluvut, ja vastaava poikkeama oli 4 prosenttia asiakaslukumäärissä. Todellisuudessa poikkeama lienee tätä suurempi, koska monet kunnat ilmoittivat, ettei heillä ollut tarkkaa tietoa henkilöistä, jotka olivat ohjautuneet kuntouttavaan työtoimintaan TE-toimistojen kautta, vaikka kunta on ollut mukana laatimassa suunnitelmia TE-toimiston kanssa. Syynä tähän on usein ollut, että kyselyyn vastanneilla kunnan ammattihenkilöillä ei ollut olemassa pääsyä TE-toimiston asiakasasiakirjajärjestelmään, josta nämä tiedot olisi voinut poimia.

Tilastoinnin kattavuuden puutteiden syinä saattavat olla kuntayhtymien kautta toteutettavien palvelujen tilastointiin liittyvien käytäntöjen epäselvyys, tietojärjestelmäongelmat, kuten myös kuntien ja kuntayhtymien sekä TE-toimistojen ja kuntien tiedonvaihdon

ongelmat esimerkiksi aktivointisuunnitelmien tai moniammatillisten työllistymissuunnitelmien tilastoinnissa. Lisäksi on huomioitava, että kysely ei ollut velvoittava Ahvenanmaan osalta.

Kuntouttavaa työtoimintaa koskevaan kuntakyselyyn eivät vastanneet seuraavat 10 kuntaa (19 kuntaa vuonna 2016 ja 28 kuntaa vuonna 2013): Askola, Brändö, Finström, Geta, Hammarland, Lieto, Maarianhamina, Merikarvia, Pöytyä ja Ulvila.

Arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte 2019 – delrapport om kommunenkäten

Antalet klienter hos arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte ökade

CENTRALA RÖN

- År 2019 var uppskattningsvis 1,3 procent* av hela landets 15–65-åriga befolkning klienter hos arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte.
- Antalet kunder hos arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte var en tredjedel jämfört med antalet långtidsarbetslösa som får arbetsmarknadsstöd delfinansierat av kommunerna.
- Till arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte hänvisades i huvudsak personer med lång period av utkomstskydd för arbetslösa.
- Den vanligaste orsaken bakom behovet av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte var att personen inte på grund av begränsningar i sin arbets- och funktionsförmåga kan delta i arbete eller i de offentliga arbetskraftstjänsterna.
- De vanligaste formerna av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte är arbetsverksamhet i en sysselsättningsenhet eller en vanlig arbetsgemenskap.
- 60 procent av arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte genomfördes som kommunens egen verksamhet, en tredje del som köptjänster och 7 procent som verksamhet med service-sedel.

Arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte är avsedd att förbättra sysselsättningsmöjligheterna och livskompetensen för långtidsarbetslösa.

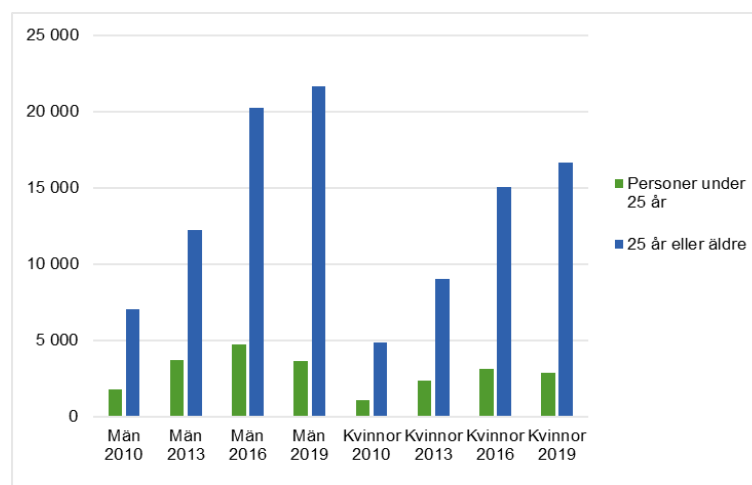
Under 2019 deltog uppskattningsvis 45 100 personer i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte i Finland. Under 2016 deltog uppskattningsvis 41 700 personer i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte. Ökningen var 8 procent jämfört med uppgifterna från 2016. Deltagandet i arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte ökade med avseende på personer över 25 år, däremot minskade andelen ungdomar. Kvinnornas andel av kunderna inom arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte var cirka 43 procent (Figur 1).

Arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte baserar sig på en aktiveringsplan som gjorts upp tillsammans med kunden eller på en sektorsövergripande sysselsättningsplan. Under 2019 gjordes uppskattningsvis 76 100* aktiveringsplaner medan antalet var under 2016 uppskattningsvis 50 000. Antalet aktiveringsplaner ökade sålunda med 41 procent jämfört med 2016. Antalet aktiveringsplaner som innehöll arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte var uppskattningsvis 49 000* under 2019.

Under 2019 kunde 88 procent av kommunerna statistik föra aktiveringsplanerna även om kommunernas befolkningsbetäckning var 70 procent. Motsvarande siffror var under 2016 83 procent för kommunerna och 76 procent för befolkningstäckningen. Ökningen av befolkningstäckningen berodde delvis på att man samlar information med ålders- och könsfördelning, för vilket kommunerna inte kan producera uppgifter. 81 procent av kommunerna kunde statistik föra antalet planer som innefattade arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte men kommunernas befolkningstäckning var endast 55 procent.

De sektorsövergripande sysselsättningsplanerna från kommunens socialväsande och arbets- och näringsväsendet är inte med i statistiken på ett heltäckande sätt. Detta ökade kommuntäckningen för de anmälda aktiveringsplanerna men i praktiken finns ingen uppskattning av det totala antalet aktiveringsplaner.

Figur 1. Uppskattning av klientantal* i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte under åren 2010, 2013, 2016 och 2019, enligt ålder och kön

*=Uppskattad uppgift om antal, svaren har omvandlats enligt befolkningstäckningen beräknad på basis av folkmängden i kommunerna som svarat så att de svarar mot situationen i hela landet, med antagandet att situationen i de kommuner som inte svarat liknar den som i de kommuner som har svarat.

Liite: kyselylomake

Kuntakysely vuoden 2019 tiedoista – Osa IV: Kuntouttava työtoiminta

1. Kunta: _____

2. Vastaajan nimi: _____

3. Tehtävänimike: _____

4. Organisaatio: _____

5. Vastaajan sähköpostiosoite: _____

6. Vastaajan puhelinnumero: _____

7. Kuinka paljon aktivointisuunnitelmia kunnassanne tehtiin vuonna 2019?

	Aktivointisuunnitelmien määrä	Kuntouttavaa työtoimintaa sisältävien aktivointisuunnitelmien määrä
Alle 25-vuotiaat	_____	_____
25-vuotiaat ja vanhemmat	_____	_____

8. Kuntouttavaan työtoimintaan vuonna 2019 osallistuneiden määrä?

	Miehet	Naiset	Yhteensä
Alle 25-vuotiaat	_____	_____	_____
25-vuotiaat ja vanhemmat	_____	_____	_____

9. Kuntouttavan työtoiminnan järjestämisen tapa

	Henkilöt	Toimintapäivät
Kunnan omana toimintana	_____	_____
Ostopalvelutoimintana	_____	_____

Palvelusetelitoimintana _____

10. Kuntouttavaan työtoimintaan ohjautuminen (valitse kaksi: yleisin=1, 2)

Työttömyysturva keston perusteella _____

Toimeentulotukiasiakkuuden perusteella _____

11. Kuntouttavaan työtoimintaan ohjautuminen palvelutarpeen mukaan (valitse kaksi: yleisin =1, 2)

Henkilön tarpeen mukaista työtä tai julkisia työvoimapalveluja ei ole tarjolla _____

Henkilö ei työ- ja toimintakykynsä asettamien rajoitusten vuoksi kykenee osallistumaan työhön tai julkisiin työvoimapalveluihin _____

Sellaisia erityislakien mukaisia sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalveluja, jotka parantavat henkilön työ- ja toimintakykyä ei ole saatavilla _____

12. Kuntouttavan työtoiminnan toimintatavat (valitse kaksi: yleisin=1, 2)

Työtoimintaa työllistämisyksikössä (esim. työpajat) _____

Työtoimintaa tavallisissa työyhteisöissä _____

Työhön valmennusta _____

Ryhmätoimintaa _____

Yksilöohjausta _____

Muuta, mitä _____

13. Kuntouttavan työtoiminnan päätöksessä esitetty työtoiminnan jakson tyyppillinen pituus (valitse kaksi, yleisin=1, 2)

3 kuukautta tai alle _____

4-6 kuukautta _____

7-12 kuukautta _____

13-24 kuukautta _____

14. Ovatko asiakkaat tyypillisesti kuntouttavassa työtoiminnassa (valitse 2, yleisin=1, 2)

Kerran _____

Kaksi kertaa _____

Kolme jaksoa tai useammin _____

15. Kuntouttavasta työtoiminnasta kieltäytyneiden henkilöiden määrä

Kieltäytyneet

Alle 25-vuotiaat _____

25-vuotiaat ja vanhemmat _____

16. Mitkä syyt vaikuttivat kuntouttavasta työtoiminnasta kieltäytymiseen?

Valitse 2-4 syytä: 1=yleisin, 2,3,4)

Perhetilanne (esim. lastenhoidon järjestäminen) _____

Taloudelliset syyt (esim. työmatkat) _____

Tarjottu työtoiminta ei vastaa
aktivointisuunnitelmaa _____

Siirtyminen
palkkatyöhön/työkokeiluun/koulutukseen _____

Siirtyminen toiseen palveluun (esim. kuntoutus) _____

Päihteiden käyttöön tai mielenterveyteen liittyvät
syyt _____

Muut terveydelliset syyt _____

Elämänhallintaan liittyvät (sosiaaliset) syyt _____

Motivaation puute (esim. palkattomaan työhön) _____

Jokin muu syy, mikä _____

17. Kuntouttavan työtoiminnan keskeyttäneiden henkilöiden määrä?

Keskeyttäneet

Alle 25-vuotiaat _____

25-vuotiaat ja vanhemmat _____

18. Mitkä syyt vaikuttivat kuntouttavasta työtoiminnan keskeyttämiseen?

Valitse 2-4 syytä: 1=yleisin, 2,3,4)

Perhetilanne (esim. lastenhoidon järjestäminen) _____

Taloudelliset syyt (esim. työmatkat) _____

Työtoiminta ei vastaa aktivointisuunnitelmaa _____

Siirtyminen palkkatyöhön/työkokeiluun _____

Siirtyminen koulutukseen/opintojen pariin _____

Siirtyminen toiseen palveluun (esim. kuntoutus) _____

Työtoimintapaikka ei sopiva työntekijän toimintakyvylle _____

Työtoiminnan järjestäjän sopimusrikkeet _____

Päihteiden käyttöön tai mielenterveyteen liittyvät syyt _____

Muut terveydelliset syyt _____

Elämänhallintaan liittyvät (sosiaaliset) syyt _____

Jokin muu syy, mikä _____

19. Mihin henkilöt siirtyivät kuntouttavan työtoiminnan jakson jälkeen?

Valitse 2-4 vaihtoehtoa: 1=yleisin, 2,3,4)

Uudelle kuntouttavan työtoiminnan jaksolle _____

Palkkatyöhön _____

Palkkatuettuun työhön _____

Työkokeiluun _____

Koulutukseen tai opintojen pariin	_____
Työvoimapolitiittiseen koulutukseen	_____
Työkyvyn arviointiin tai ammatilliseen kuntoutukseen	_____
Sairausetuuden piiriin	_____
Eläkkeelle/eläkeselvittelyyn	_____
Työttömäksi työnhakijaksi	_____
Toimeentulotuen varaan	_____
Toisen palvelun asiakkaaksi, mihin	_____

20. Lisätietoja

Liitetaulukko 1. Aktivointisuunnitelmien lukumäärät vuosina 2010, 2013, 2016 ja 2019

	Aktivointisuunnitelmien määrä				Kuntouttavaa työtoimintaa sisältävien aktivointisuunnitelmien määrä			
	2019	2016	2013	2010	2019	2016	2013	2010
Alle 25-vuotiaat	8 308	7 269	9 109	6 075	4 770	5 641	4666	2 215
25-vuotiaat ja vanhemmat	45 104	30 619	28 265	23 057	22 074	24 149	16343	10302
yhteensä	53 412	37 888	37 374	29 132	26 844	29 790	21009	12 517
Yhteensä (*)	62 100				29 429			
Vastanneita kuntia	273	259	257	231	252	240		
Vastaamattomia kuntia	38	54	63	111	59	73		
Väestöpeitto (%)	70,2	76	80	78	55	62		
väestöpeitto* (%)	82,1				56			

*=mukaan lukien monialaiset työllistämissuunnitelmat, jos niistä on ilmoitettu erikseen

Liitetaulukko 2. Kuntouttavaan työtoimintaan vuosina 2010, 2013, 2016 ja 2019 osallistuneiden määrä

	2019			2016			2013			2010	
	Yhteensä (*)	Miehet	Naiset	Yhteensä	Miehet	Naiset	Yhteensä	Miehet	Naiset	Miehet	Naiset
Alle 25-vuotiaat	5995	2927	2326	7160	4049	2682	5 057	2 628	1 664	1 430	858
25-vuotiaat ja vanhemmat	35769	17564	13498	32845	17407	12935	18 329	8 746	6 471	5 743	3 997
Yhteensä (*)	43562	20491	15824								
Vastanneita kuntia	297	274		281	272		290	279		263	
Vastaamattomia kuntia	13	37		32	41		30	41		79	
Väestöpeitto* (%)	96,6	81		95,8	86		96,6	71,5		82	

* = osa kunnista ei vuonna 2019 kyennyt erottelemaan asiakkaita ikäryhmittäin ja/tai sukupuolittain, joten yhteensä -riveille on laskettu tiedot, jotka on saatu korjaamalla perustietoja kuntien lisätieto-vastausten erittelyillä

Liitetaulukko 3a. Kuntouttavaan työtoimintaan vuonna 2016 ja 2019 osallistuneet alueittain

	2019						2016					
	Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaita	Asiakkaita / 1000 asukasta	Asiakkaita / 1000 15-64 -vuotiasta kohden	Vastanneiden kuntien lukumäärä	Kuntien vastausosuus	Vastanneiden kuntien väestöpeitto	Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaita	Asiakkaita / 1000 asukasta	Asiakkaita / 1000 15-64 -vuotiasta kohden	Vastanneiden kuntien lukumäärä	Kuntien vastausosuus	Vastanneiden kuntien väestöpeitto
	N	%	%	N	%	%	N	%	%	N	%	%
Kunnan koko												
alle 4 000 asukasta	2239	9	16,7	112	95,7	96,8	2 183	8,6	15,4	102	90,3	92,2
4 000-9 999 asukasta	5859	9,4	16,8	94	97,9	97,9	5 750	8,5	14,7	95	93,1	94,3
10 000-24 999 asukasta	9429	10,4	17,8	55	94,8	95,3	9 175	10	16,7	53	94,6	93,9
25 000-99 999 asukasta	12743	8,6	14,1	31	100	100	13 471	8,8	14,1	33	100	100
100 000 ja yli asukasta	13292	6,1	9,1	9	100	100	9 426	4,5	6,6	9	100	100

Liitetaulukko 3b. Kuntouttavaan työtoimintaan vuonna 2016 ja 2019 osallistuneet alueittain

	2019					2016						
	Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaita	Asiakkaita / 1000 asukasta	Asiakkaita / 1000 15-64 -vuotiasta kohden	Vastanneiden kuntien lukumäärä	Kuntien vastausosuus	Vastanneiden kuntien väestöpeitto	Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaita	Asiakkaita / 1000 asukasta	Asiakkaita / 1000 15-64 -vuotiasta kohden	Vastanneiden kuntien lukumäärä	Kuntien vastausosuus	Vastanneiden kuntien väestöpeitto
Aluehallintovirasto												
Etelä-Suomi	14454	6,1	9,6	61	98,4	99,8	13 292	5,7	8,9	56	90,3	97,2
Lounais-Suomi	5478	7,9	12,9	40	90,9	93,6	5 538	7,9	12,9	45	100	100
Itä-Suomi	4403	8,0	13,6	45	100,0	100,0	5 230	9,3	15,3	43	93,5	97,9
Länsi- ja Sisä-Suomi	14563	11,8	19,5	85	100,0	100,0	10 757	8,8	14,2	83	97,6	99,1
Pohjois-Suomi	3651	7,5	12,4	38	100,0	100,0	4 042	8,3	13,5	37	97,4	99,4
Lappi	1005	5,7	9,5	21	100,0	100,0	1 139	6,3	10,3	20	95,2	98,2
Ahvenanmaa	8	0,3	0,4	11	68,8	43,8	7	0,2	0,4	8	50	32,3
Kuntaryhmä												
Kaupunkimainen	29764	7,5	11,7	57	98,3	99,7	26 136	6,8	10,3	56	96,6	99,1
Maaseutumainen	7561	8,9	15,5	63	96,9	96,1	7 425	9,2	15	61	96,8	96,5
Taajaan asuttu	6237	8,8	15,9	181	96,3	97,0	6 444	9	14,8	175	91,1	93,5
Maakunta												
Uusimaa	7845	4,6	7,0	25	96,2	99,7	7 879	4,8	7,2	24	92,3	98,4
Varsinais-Suomi	3090	6,4	10,4	25	92,6	94,1	2 835	6	9,5	27	100	100
Satakunta	2388	11,0	18,9	15	88,2	92,6	2 703	12,2	20,4	18	100	100
Kanta-Häme	1912	11,2	18,8	11	100,0	100,0	1 830	10,5	17,3	11	100	100
Pirkanmaa	8973	17,3	27,7	22	100,0	100,0	5 707	11,2	17,8	21	95,5	99,1
Päijät-Häme	1638	8,2	13,9	9	100,0	100,0	990	4,9	8,1	5	55,6	80,3
Kymenlaakso	1524	8,9	15,2	7	100,0	100,0	1 402	7,9	13,1	7	100	100

Etelä-Karjala	1535	12,0	20,3	9	100,0	100,0	1 191	9,1	15,1	9	100	100
Etelä-Savo	1202	8,4	15,0	14	100,0	100,0	1 602	10,8	18,3	13	92,9	98,5
Pohjois-Savo	1355	5,5	9,2	18	100,0	100,0	1 568	6,3	10,2	18	94,7	98,1
Pohjois-Karjala	1846	11,5	19,1	13	100,0	100,0	2 060	12,6	20,4	12	92,3	97,2
Keski-Suomi	2566	9,3	15,3	23	100,0	100,0	2 056	7,4	12	22	95,7	97,6
Etelä-Pohjanmaa	1383	7,3	12,6	17	100,0	100,0	1 288	6,7	11,3	17	100	100
Pohjanmaa	1065	5,9	9,9	15	100,0	100,0	1 041	5,7	9,5	15	100	100
Keski-Pohjanmaa	576	8,5	14,6	8	100,0	100,0	665	9,6	16,2	8	100	100
Pohjois-Pohjanmaa	3346	8,1	13,3	30	100,0	100,0	3 712	9	14,6	29	96,7	99,3
Kainuu	305	4,2	7,3	8	100,0	100,0	330	4,4	7,4	8	100	100
Lappi	1005	5,7	9,5	21	100,0	100,0	1 139	6,3	10,3	20	95,2	98,2
Ahvenanmaa	8	0,3	0,4	11	68,8	43,8	7	0,2	0,4	8	50	32,3
Yhteensä	43 562	7,9	12,7	301	96,8	98,8	40 005	7,4	11,6	292	93,3	97,9

Liitetaulukko 4a. Kuntouttavaan työtoimintaan ohjautuminen kunnissa 2013, 2016 ja 2019

	Ensisijainen ohjautumisen tapa (%)		
	2019	2016	2013
Työttömyysturvan keston vuoksi	98,6	97,6	82,1
Toimeentulokiasiakkuuden vuoksi	1,4	2,4	17,9
Vastanneita kuntia	291	282	241
Väestöpeitto (%)	97,3	97,7	82,1

Liitetaulukko 4b. Kuntouttavaan työtoimintaan ohjautuminen palvelutarpeen mukaan 2016 ja 2019

	Ensisijainen ohjautumisen tapa (%)	
	2019	2016
Henkilö ei työ ja toimintakykynsä rajoitusten vuoksi kykene osallistumaan työhön tai julkisiin työvoimapalveluihin	88,8	75,9
Henkilön tarpeen mukaista työtä tai julkisia työvoimapalveluja ei ole tarjolla	10,5	25,3
Sellaisia erityislakien mukaisia sosiaali-terveys- ja kuntoutuspalveluja, jotka parantavat henkilön työ- ja toimintakykyä, ei ole saatavilla	0,7	1,8
Vastanneita kuntia	296	278
Väestöpeitto (%)	97,4	97,3

Liitetaulukko 5. Kuntouttavan työtoiminnan järjestäminen 2013, 2016 ja 2019

	2019		2016		2013	
	Asiakkaat	Toimintapäivät	Asiakkaat	Toimintapäivät	Asiakkaat	Toimintapäivät
Kunnan omana toimintana	33 315	1 443 343	23 467	1 184 021	12 046	822 018
Ostopalvelutoimintana	14 541	766 760	14 322	813 345	8 346	532 164
Palvelusetelitoimintana (*)	2 028	164 906				
Vastanneita kuntia	291	278	275	273	284	267
Väestöpeitto (%)	94,8	94,5	89,4	90,4	81,5	78,5

*=Vuoden 2019 kyselyssä uusi vaihtoehto

Liitetaulukko 6. Kuntouttavan työtoiminnan yleisimmät toimintatavat kunnissa 2013, 2016 ja 2019

	kaksi yleisintä toimintatapaa					
	2019		2016		2013	
	kunnat	%-osuus vastanneista kunnista	kunnat	%-osuus vastanneista kunnista	kunnat	%-osuus vastanneista kunnista
työtoiminta työllistämisyksikössä	254	87,3	242	86,1	227	81,9
työtoiminta tavallisessa työyhteisössä	198	68,0	198	70,5	217	78,3
työhön valmennusta	26	8,9	14	5	19	6,9
ryhmätoimintaa	94	32,3	68	24,2	37	13,4
yksilöohjausta	33	11,3	20	7,1	29	10,5
muuta	6	2,1	7	2,5	7	2,5
koko maa	291		281		277	
väestöpeitto (%)	96,3		97,3		93,1	

Liitetaulukko 7. Kuntouttavan työtoiminnan jakson tyypillinen pituus 2013, 2016 ja 2019

	2019		2016		2013	
	Kunnan tyypillisin jakson pituus (n = kuntamäärä)	Kunnan kaksi tyypillisintä jakson pituutta (n)	Kunnan tyypillisin jakson pituus (n = kuntamäärä)	Kunnan kaksi tyypillisintä jakson pituutta (n)	Kunnan tyypillisin jakson pituus (n = kuntamäärä)	Kunnan kaksi tyypillisintä jakson pituutta (n)
1-3 kk	164	225	154	209	181	223
4-6 kk	93	257	93	250	62	238
7-12 kk	30	85	23	76	28	64
yli vuoden	10	16	9	17	7	15
Vastanneita kuntia	292		280		278	
Väestöpeitto (%)	97,7		97,5		90,8	

Liitetaulukko 8. Kuntouttavan työtoiminnan jaksojen määrät asiakasta kohden 2013, 2016 ja 2019

	2019		2016		2013	
	Kunnan tyypillisin työtoiminnan jaksotus (n = kuntamäärä)	Kunnan kaksi tyypillisintä työtoiminnan jaksotusta (n)	Kunnan tyypillisin työtoiminnan jaksotus (n = kuntamäärä)	Kunnan kaksi tyypillisintä työtoiminnan jaksotusta (n)	Kunnan tyypillisin työtoiminnan jaksotus (n = kuntamäärä)	Kunnan kaksi tyypillisintä työtoiminnan jaksotusta (n)
kerran	22	63	29	55	38	92
kaksi	63	254	76	256	78	241
kolme tai useammin	213	261	174	239	162	212
Vastanneita kuntia	294		280		278	
Väestöpeitto (%)	97,7		97,4		93,1	

Liitetaulukko 9. Kuntouttavasta työtoiminnasta kieltäytyneiden tai keskeyttäneiden lukumäärät 2013, 2016 ja 2019

	2019			2016			2013		
	Kieltäytyneet	Keskeyttäneet	Keskeyttäneiden osuus (%) kaikista asiakkaista	Kieltäytyneet	Keskeyttäneet	Keskeyttäneiden osuus (%) kaikista asiakkaista	Kieltäytyneet	Keskeyttäneet	Keskeyttäneiden osuus (%) kaikista asiakkaista
Alle 25-vuotiaat	280	1696	28,3	338	1343	18,8	333	930	18,4
Yli 25-vuotiaat	889	5012	14,0	1076	4 005	12,2	780	2 165	11,8
	1169	6708			5348				
Vastanneita kuntia	237	259		229	250		232	257	
Vastaamattomia kuntia	74	52		84	63		88	63	
Väestöpeitto (%)	54,4	83,7		56	67		53	66	

Liitetaulukko 10. Kuntouttavasta työtoiminnasta kieltäytymisen kaksi yleisintä syytä vuosina 2013, 2016 ja 2019

	% -osuus (kaksi yleisintä syytä) suhteessa kieltäytymisestä ilmoittaneisiin kuntiin			
	2019*	2019	2016	2013
Perhetilanne	2,9	2,5	2,6	0,4
Taloudelliset syyt	7,8	6,8	6,6	6,9
Työtoiminta ei vastaa aktivointisuunnitelmaa	1,0	0,8	1,3	-
Siirtyminen palkkatyöhön / työkokeiluun / koulutukseen	7,4	6,3	6,1	3,9
Siirtyminen toiseen palveluun (esim. kuntoutus)	3,4	3	1,3	-
Päihde- tai mielenterveysongelma	56,9	48,9	48,5	43,1
Terveydelliset syyt	27,5	23,6	16,6	14,7
Elämänhallintaan liittyvät ongelmat	35,3	30,4	28,4	26,3
Motivoitumattomuus	49,5	42,6	45,4	39,7
Jokin muu syy	4,9	4,2	2,6	5,6

*=ko. kysymykseen vastanneista kunnista

Liitetaulukko 11. Kuntouttavan työtoiminnan keskeyttämisen syyt vuosina 2013, 2016 ja 2019

	% -osuus vastanneista kunnista					
	2019		2016		2013	
	kaksi yleisintä syytä	neljä yleisintä syytä	kaksi yleisintä syytä	neljä yleisintä syytä	kaksi yleisintä syytä	neljä yleisintä syytä
Perhetilanne	0,4	3,4	0,4	1,9	0,4	4,3
Taloudelliset syyt	0,8	6,4	1,2	1,5	0,4	3,5
työtoiminta ei vastaa aktivointisuunnitelmaa*	1,5	3,4	-	0,4	-	-
Siirtyminen palkkatyöhön / työkokeiluun	37,7	53,6	32,6	57,5	19,5	36,2
Siirtyminen koulutukseen tai opintoihin	17,0	33,0	16,3	40,2	10,5	24,1
Siirtyminen toiseen palveluun (kuntoutus)*	7,2	22,8	2,7	7,7	-	-
Työtoimintapaikka ei sopiva	3,4	10,1	6,8	11,6	7	12,5
Työtoiminnan järjestäjän sopimusrikkeet**	1,5	3,7	-	-	-	-
Päihdeongelma (Päihde- ja mielenterveysongelma)	54,0	66,7	60,5	68,7	60,3	70
Muut terveydelliset syyt	25,3	51,7	26	42,1	17,9	38,1
Oman elämän hallinta	35,5	51,7	34,1	57,5	40,1	54,1
Jokin muu syy	16,6	31,5	12	20,5	9	20

* = vuoden 2016 kyselyssä uusi vaihtoehto

**= vuoden 2019 kyselyssä uusi vaihtoehto

Liitetaulukko 12. Kuntouttavan työtoiminnan jakson jälkeen jälkeinen siirtymä 2013, 2016 ja 2019

	2019		2016		2013	
	Kuntien mainitsemat kaksi yleisintä siirtymää (%-osuus vastanneista kunnista)	Kuntien mainitsemat neljä yleisintä siirtymää (%-osuus vastanneista kunnista)	Kuntien mainitsemat kaksi yleisintä siirtymää (%-osuus vastanneista kunnista)	Kuntien mainitsemat neljä yleisintä siirtymää (%-osuus vastanneista kunnista)	Kuntien mainitsemat kaksi yleisintä siirtymää (%-osuus vastanneista kunnista)	Kuntien mainitsemat neljä yleisintä siirtymää (%-osuus vastanneista kunnista)
uudelle kuntouttavan jaksolle	84,8	87,9	89,9	91,7	86,1	89,8
palkkatyöhön	6,9	17,0	5,8	13,8	3,4	6
palkkatuettuun työhön	26,3	51,2	22,1	51,4	27,1	47
työkokeiluun	16,3	36,0	12,7	27,9	6	26,3
koulutukseen tai opintoihin	11,4	36,3	12	38,8	9,4	28,6
työvoimapolitiittiseen koulutukseen	2,4	8,0	2,2	7,6	2,3	12
työkyvyn arviointiin tai kuntoutukseen	10,7	26,6	6,2	18,1	5,3	13,9
sairasetuuden piiriin	10,7	31,5	9,8	22,5	6,8	21,8
eläkkeelle/eläkeselvittelyyn	11,8	38,8	3,3	17,8	1,5	16,2
työttömäksi työnhakijaksi	23,2	39,4	30,8	45,7	38	56,8
toimeentulotuen varaan	2,8	8,3	1,4	10,1	8,3	21,4
toisen palvelun asiakkaaksi	1,0	3,5	1,8	3,6	1,1	3,4
vastanneita kuntia	289		276		266	
väestöpeitto (%)	96,2		95,4		88,9	